

แนวทางการออกแบบการจัดแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ เรื่อง ประวัติศาสตร์การต่อสู้กับลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย

A DESIGN APPROACH FOR A MUSEUM ON THE HISTORY OF FIGHTING
BETWEEN THE GOVERNMENT AND COMMUNISM IN THAILAND

ไชยวิชญ์ กิตติพิทยางกูร 4636677 LCCS/M

ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : พรทิพย์ อุดมรัตน์, ศศ.บ., ศศ.ม. อภิญญา บัวสรวง, ศศ.บ.,
M.A., ลักขณา คาวรัตน์หงษ์, อ.บ., ศศ.ม., Doctorat de l'EHESS.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาประวัติศาสตร์เรื่อง“ประวัติศาสตร์การต่อสู้กับลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย” เพื่อกำหนดแนวทางการออกแบบการจัดแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ โดยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยเอกสาร ซึ่งใช้แนวทางการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ และนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะการพรรณนาเชิงวิเคราะห์

การวิจัยนี้ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด และสังเคราะห์เนื้อหาจากนามธรรมไปสู่รูปธรรม แล้วนำมาออกแบบเป็นนิทรรศการในลักษณะ Thematic Approach ที่ให้ความสำคัญไปที่แนวทางของเรื่องและรูปแบบของตัวนิทรรศการมากกว่าวัตถุที่จัดแสดง โดยใช้แนวคิดหลัก (Theme) เป็นตัวเชื่อมโยงเรื่องราวและวัตถุจัดแสดงให้สอดคล้องต่อเนื่องไปตลอดตั้งแต่ต้นจนจบ

ผลการวิจัยพบว่า สามารถวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้แนวคิดหลัก (Theme) คือ “ยุทธวิธีการต่อสู้” มาแบ่งเป็น 4 ยุค คือ 1. ยุค “เผยแพร่ลัทธิกับการป้องกันปราบปราม” 2. ยุค “เสียงปืนแตก” 3. ยุค “ยิ่งยิ่งโต” 4. ยุค “ร่วมกันสู้ - รู้รักสามัคคี - พระบารมีปกเกล้า” แล้วนำมาออกแบบเป็นแนวทางการจัดแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ได้อย่างน่าสนใจ

สำหรับ Highlight ของการจัดแสดงนิทรรศการอยู่ในยุค “ร่วมกันสู้ - รู้รักสามัคคี - พระบารมีปกเกล้า” โดยจัดไว้ที่ห้องแสดง “รอยพระบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช” ซึ่งเป็น “สัญลักษณ์แห่งสันติภาพ” ที่ประเทศไทยรอดพ้นจากวิกฤตการณ์การต่อสู้กับลัทธิคอมมิวนิสต์และไม่ล้มตามทฤษฎี “โดมิโน” จนกลับเข้าสู่ภาวะแห่งสันติสุข ซึ่งรอยพระบาทนี้มีแห่งเดียวในประเทศไทยและเป็นแห่งเดียวในโลก

คำสำคัญ : นิทรรศการ/ การออกแบบ/พิพิธภัณฑ์/ ประวัติศาสตร์/ลัทธิคอมมิวนิสต์

A DESIGN APPROACH FOR A MUSEUM EXHIBITION ON THE HISTORY OF FIGHTING BETWEEN THE GOVERNMENT AND COMMUNISM IN THAILAND

CHAIYAWITCH KITTIPITYANGKUL 4636677 LCCS/M

M.A. (CULTURE STUDIES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: PORNTHIP USUPARAT, B.A., M.A.,
APINYA BUASUANG, B.A., M.A., LAKANA DAORATANAHONG, B.A., M.A.,
Doctorat de l'EHESS.

ABSTRACT

The objective of this thesis was to analyze the historical content of "Fighting History with Communists in Thailand" in order to determine the design approach of a museum exhibition. The research methodology was both qualitative research and documentary research, using a historical research guideline and presenting the results in the form of analytical description.

The research analyzed and synthesized all data from abstract contents to concrete contents. The analyzed data was applied in designing the exhibition using a thematic approach by focusing on the guideline of topics and forms of the exhibition, rather than focusing on the objects exhibited. The main theme was used as a connecting point for stories and the objects exhibited in order for there to be flow and continuity throughout the exhibition.

The research results showed that the content could be analyzed using the main theme, "Fighting Strategies", divided into 4 periods: 1) "Doctrine Dissemination and Prevention and Suppression" period, 2) "Gun Blazing Sound" period, 3) "The More Fighting, The More Trouble" period, and 4) "Fighting Together-Harmony-Protection of The King" period. These fighting strategies were used as a guideline for arranging the museum exhibition.

The highlight of the exhibition was the "Fighting Together-Harmony-Protection of the King" period by exhibiting the "Footprint of His Majesty the King Bhumibon Adulyadej" which was "the Symbol of Peace" demonstrating that Thailand had survived the communist crisis and returned to peace and did not collapse according to the "Domino" theory. This footprint is the only one in Thailand and in the world.

KEY WORDS: EXHIBITION/ DESIGN/ MUSEUM/ HISTORY/ COMMUNISM

260 pages